

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN-HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA-KNOWLEDGE DATABASE

AFRIKANISZTIKAI HÍREK, II. évfolyam, 5. szám, 1982. április,
(periodika)

Eredeti közlés/Original publication:

Afrikai Kutatási Program, ELTE TTK Földrajzi Tanszékcsoport, 8 stencilezett old.

Elektronikus újraközlés/Electronic republication:

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR – 000.000.234

Dátum/Date: 2013. július 14. / July 14.

Az elektronikus újraközlést előkészítette

/The electronic republication prepared by:

B. WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document

(a szerzők) Afrikanisztikai Hírek, II. évfolyam, 5. szám, 1983. április, AHU
MATT, 2013, pp. 1–8. old., No. 000.000.234, <http://afrikatudastar.hu>

Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:

Az Afrikai Kutatási és Kiadási Program Archívumában

Kulcsszavak/Key words

magyar Afrika-kutatás, javaslat az előkészületben lévő nemzetközi tudományos szervezet, a Nemzetközi Afrikai Folklor Társaság hírlevelének létrehozására,

Hungarian African research, proposal to form the Newsletter for the future international scientific organization, International African Oral Literature Association

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS,
ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV-, TANULMÁNY-, CIKK- DOKUMEN-
TUM- és ADAT-TÁR/THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC

SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES,
COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára/ writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other – languages

* az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött/the materials in the database are free but access or downloading are subject to registration

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikanisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig./The African-Hungarian Union is a non-profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

Research Project 'Folklore Today' – Africa
(Eötvös Loránd Tudományegyetem – Bölcsészettudományi Kar
– Folklore Tanszék)

II. évfolyam, 5 szám: 1983. április

Tervek és elképzelések a
THE NEWSLETTER OF THE IAOLA BULLETIN DE L'AILOA
szakmai tájékoztató és folyóirat profiljának kialakítására

Afrikanisztikai munkacsoportunk múlt novemberi nemzetközi konferenciáján, amint ezt mindannyian tudjuk, javaslat született nemzetközi afrikai folklór társaság megalapítására, amely értelemszerűen magával vonta egy tájékoztató bulletin, folyóiratféle kiadásának gondolatát is.

Tekintve, hogy folyóirat kiadásához anyagi eszközeink nincsenek, így az országos állami és társadalmi szervekhez fordultunk, mivel, úgy tűnik, a legnagyobb gond az első számok elkészítése, a továbbiak esetében valamiféle szerény összegű előfizetési díjjal mód volna a lapot önerőből is fenntartani. A legutóbbi megbeszélések szerint, úgy látszik, az Országos Béketanács mind anyagi, mind eszmei tekintetben segítségünkre siet. Jelentősebb anyagi segítséget ajánlott fel első duplaszámunk megjelentetéséhez. Ezen túlmenően pedig „öntevékenyen” afrikai kapcsolataink nagymérvű kiszélesítésében is részt vállal. Munkánkról és a közreműködés széleskörű lehetőségeiről körlevélben értesítette azokat az afrikai béketanácsokat (kb. 25 ország), amelyekkel kapcsolatban áll. Egyúttal egy olyan terv is született, hogy első számunkat esetleg a június második felében Prágában sorra kerülő Béke

világkongresszus magyar résztvevői kiviszik, és kiállítják a csehszlovák fővárosban, mint a nemzetek közötti kulturális együttműködés példamutató produktumát.

E kétségkívül lelkesítő lehetőséggel mindenképpen élnünk kellene, azonban a rövid határidő igen intenzív együttműködést kívánna meg valamennyiunktől. Éppen ezért még mielőtt előzetes elképzelésünket vázolnánk a lap konkrét szerkezetével, rovataival, témáival stb. kapcsolatban, ezúttal írásban is hangsúlyozottan kérjük valamennyi kollégánktól, hogy az általa vállalt (vállalandó) feladatot határidőre (vagy még azelőtt) készítse el.

* * *

A bulletin feladata természetesen mindenekelőtt az információadás. Így igyekszünk a világ minden tájáról, de főleg Afrikából a különféle események, rendezvények, tevékenységek, publikációk híreit begyűjteni. A szükséges információáramlás megindult, és talán egy-két rokon típusú afrikanisztikai hír-bulletin (folyóirat) megszerzésére is mód nyílik valuta-felhasználás nélkül. A bulletinben ugyanakkor – nagyon szerény keretek között – szeretnénk olyan rovatokat is megvalósítani, amelyek módszertani szempontból ösztönöznék az afrikai szájhagyományok tudatosan folklorisztikai jellegű megközelítését, gyűjtését–átírását–gondozását–kiadását–elemzését. Ebben a vonatkozásban a lehető legtudatosabban meg kell kísérelnünk az angolszász akadémizmus, az antropológiai szemlélet bizonyos mérvű ellensúlyozását, tekintve, hogy ez a módszertan mindmáig nem igazán kedvez a közvetlen szövegközpontú folklórgyűjtésnek, hiszen mind az USA-ban, mind Angliában a folklorisztikának szűkölőben lévő területe a hagyományos kultúra kutatása tekintetében. Különösképpen fontos lenne tudomány-módszertani szempontból egy ilyen irány kialakítása és felvállalása, mivel az afrikai kutatók nagyobbik része angolszász egyetemeken szerez képesítést, és így a kontinentális európai) különösen közép-kelet-európai) folklórkutatási módszerekkel nem áll módjukban megismerkedni.

Nyilvánvaló, hogy a hagyományos etnológia vagy az angolszász antropológiák sem teoretikus preconcepciók alapján születtek, hanem létrejöttükben erőteljesen közrejátszott az a tény, hogy az európai világtól távol eső hagyományos társadalmak megismeréséhez csak a legfontosabb társadalmi és kulturális mozzanatok leírásával, a legfontosabb funkcionális összefüggések feltérképezésével lehetett eljutni.

(Enélkül természetesen a folklórszövegek értelmezésére sem kerülhet sor.) Bár „fehér foltok” még ebben a tekintetben is bőségesen vannak, napjainkra megérett a helyzet arra, hogy az európai gyűjtési módszerek valamiféle adaptálásával eljussunk az afrikai folklórkincs variánsokban és műfajokban kellő szélességű ismeretanyagához. Úgy tűnik, ebben a metodikai adaptációban lelhetünk rá folyóiratunk sajátos szerepére. A következőkben leírt rovatbeosztási elképzelés jelentős mértékben e gondolat jegyében fogant.

I. A SZERKESZTŐ JEGYZETE (nem jelenti, hogy csak a szerkesztő írhatja meg!) Valamennyi szám élén olyan rövid, kissé esszéisztikus írás állna, amely az afrikai folklórkincs szerepével, helyével, a kutatás aktuális vitatémáival kapcsolatban összegező jellegű kérdésfelvetést fogalmazna meg, s arra törekednénk, hogy a felvetett kérdésekkel kapcsolatban előremutató javaslatokat vázoljon.

II. TÁRSASÁGI TEVÉKENYSÉG

A bulletin 'társasági jellegének' megfelelően másodi, helyen állhatnának a társaság tevékenységével, szándékaival, terveivel kapcsolatos összefoglalók.

III. ÉVFORDULÓK

A bulletin adott esetben – méltatás és válogatott bibliográfia közlésével – megemlékezhet 60–70–80 évet betöltött nemzetközi jelentőségi kutatók életművéről.

IV. ADATTÁR című rovatunkban a világ számos könyvtárában, hangtárában, múzeumában felgyűlt KIADATLAN gyűjtési anyagairól kellene hírt adnunk – nem az anyag közlésére, hanem a figyelemfelhívásra összpontosítanánk, célszerű volna főleg olyan nagyfontosságú anyagokra felhívni a figyelmet, amelyek vagy feledésbe merültek, vagy nehezen hozzáférhetők.

V. KUTATÁSMETODIKA

E rovatunk lenne az, amelyben elsősorban a korábban felvetett elvi szempontot megvalósíthatnánk. A metodikai rovat elméleti és gyakorlati tapasztalatokat leíró cikkeket közölhetne a következő tematika szerint:

- a) gyűjtés-terepmunka (az adatfelvétel pontosságára, az adatokhoz kapcsolódó háttér-információk komplex jellegére való törekvés jegyében)
- b) lejegyzési problematika: a szövegi és zenei lejegyzés különféle problémái, a fordítás nehézségei, a „primér” értelmezés módszertani buktatói stb.

VI. TUDÓSPORTRÉK

A rovat célja, hogy jelentős kutatók – lehetőleg sok afrikai kolléga – munkásságával megismertessen bennünket. A rovatban megjelenő ismertetések formája a következőképpen festene:

- a) rövid életrajzi áttekintés a tudományos tevékenység legfontosabb állomásaival,
- b) levelezés útján készített interjú az afrikai folklór kutatás aktuális kérdéseiről – természetesen az adott kutató tevékenységi körére szabottan,
- c) válogatott (adott esetben teljes) szerzői bibliográfia.

VII. MŰFAJOK ÉS INFORMÁTOROK

A hagyományos etnológia egyik jelentős hiányossága, hogy egy sor „folklór-műfajt” elfelejtett észrevenni, az Európán kívüli hagyományos társadalmakban ugyanis adott esetben sok minden olyan jelenség is folklór, ami az általunk jobban ismert világban egyszerűen nem létezik. E rovatunkban egyrészt tehát olyan cikkeket közölnénk, amelyek speciális afrikai folklórműfajokat mutatnának saját gyűjtésből kiválasztott kisszámú, de jellemző példaanyag segítségével. Külön előnyben részesítenénk azokat a cikkeket, amelyek arra tennének kísérletet, hogy a már ismert afrikai folklór-műfajok esetében az európai műfajelméleti kategóriákkal meg nem közelíthető tulajdonságokat értelmezzik. – Bár az elmúlt két évtizedben az afrikai folklórkutatásban is mind több figyelem kerül az előadás, megvalósítás körülményeire, az előadók személyiségére, messze nem mondhatjuk azt, hogy akár csak az „egyéniség-vizsgálat” minimális feltételéi is megteremtődtek volna, így érdemesnek tűnik gyűjtőktől olyan cikkeket kérni, amelyek egy-egy jelentősebb adatközlőjüket jellemeznék röviden az újabban ismét nemzetközileg jelentősen csiszolódott módszertan alkalmazásával.

VIII. ETNIKUMOK ÉS MŰFAJOK

Provizórikus címről van szó, amely az őszi kongresszuson felvetett afrikai folklór enciklopédiával kapcsolatos javaslatra utal. A jelenlévő

kutatók (főleg Olatunde L. Okanlawon, Port Harcourt) érdeklődést mutatott a javaslatban szereplő szempontok szerint etnikai összefoglalók készítésére. Úgy tűnik, egy ilyen enciklopédia létrehozására a legjobb ösztönzés az volna, ha egy ilyen rovatot folyamatosan fenntartanánk, azt a lehetőséget sem kizárva, hogy adott esetben azonos etnikumról két összefoglalást is közöljünk, amennyiben azok egymástól jelentősen eltérő szemléletet, megítéléseket és adatokat tartalmaznának.

IX. DOKUMENTUMOK

E rovat tartalmazhatná a nemzetközi afrikai folklórkutatás minden begyűjthető információját. Néhány lehetséges típust hadd említsünk: 1. lezajlott konferenciák rövid bemutatása, a leendőkről a szükséges információk megadása; 2. folyamatban lévő kollektív és egyéni kutatások (terepmunka, kiadások stb.); 3. intézetek, tanszékek kutatási tevékenységének bemutatása (kutatási programok rövid ismertetése); 4. tématerületünkkel rokon tudományos társaságok tevékenységével kapcsolatos hírek stb.

X. SZEMLE

A rovat a terjedelmi korlátok miatt maximum egy gépelt oldalas cikkeket fogadna el, s igyekeznék minél szélesebb körből kiválasztani a bemutatásra szánt műveket. A rovat könyvek, sorozatok, folyóiratok, illetve hanglemezek ismertetését egyaránt tervezi.

A bulletin előzetes rovattervével kapcsolatban záró megjegyzésként annyit, fokozottan előtérbe kell állítanunk a közlendő írások „rövidségét”. A cikkek legnagyobb elfogadható hosszúságának a 10 gépelt oldal (25 sor, 50 betű = 3–4 nyomtatott lap) terjedelmet tekintjük. Másrészt természetesen a fenti rovatterv nem jelenti azt, hogy valamennyi számunkban minden tervezett rovatban cikket kell megjelentetnünk. Ezt feltehetően éppen a terjedelmi határok sem teszik majd lehetővé. Úgy tűnik azonban, csak a frissesség, pontosság, az információgazdagság (metodikai vonatkozású elképzeléseinkre is vonatkoztatom ezt), a nemzetközi kutatásban lévő hiányok betöltésére való törekvés teheti lehetővé, hogy nemzetközileg is figyelmet keltő bulletint (folyóiratot) alkossunk meg.

Biernaczky Szilárd

KEDVES KUTATÓTÁRSAK!

Az *Afrikanisztikai Hírek* mindenki számára nyitva áll. Minden afrikai vonatkozású új eseményről, kiadványról, személyes munkáról, tervről vagy eredményről, figyelmet érdemlő külföldi újdonságról, konferenciákról szóló *információkat* szívesen várunk!

LEVÉLBEN VAGY TELEFONON!

B. Sz. Egyetemi Lapok szerk.
Budapest, V., Egyetem tér 1–3. H–1053
Telefon (közvetlen szám): 174–368

Az AFRIKANISZTIKAI HÍREK eddig megjelent számai

I. évfolyam:

1. szám: 1982. március, 7 old.
2. szám: 1982. március 24., 14 old.

II. évfolyam:

1. szám: 1983. január, 11 old.
2. szám: 1983. február, 13 old.
3. szám: 1983. március 1., 23 old.
4. szám: 1983. március 11., 23 old.
5. szám: 1983. április 1., 8 old.